

Roll No :

Total No. of Questions : 12]

[Total No. of Printed Pages : 2

AP-497

M.A. (Final) Examination, 2021

SANSKRIT

(वर्ग 'ई' दर्शन शास्त्र)

Paper - VIII (E)

(सांख्य योग मीमांसा दर्शन)

Time : 1½ Hours]

[Maximum Marks : 100

(खण्ड-अ)

(अंक : 2 × 10 = 20)

नोट :- सभी दस प्रश्नों के उत्तर दीजिए (उत्तर-सीमा 50 शब्द)। प्रत्येक प्रश्न 2 अंक का है।

(खण्ड-ब)

(अंक : 8 × 5 = 40)

नोट :- सात में से किन्हीं पाँच प्रश्नों के उत्तर दीजिए (उत्तर-सीमा 200 शब्द)। प्रत्येक प्रश्न 8 अंक का है।

(खण्ड-स)

(अंक : 20 × 2 = 40)

नोट :- चार में से किन्हीं दो प्रश्नों के उत्तर दीजिए (उत्तर-सीमा 500 शब्द)। प्रत्येक प्रश्न 20 अंक का है।

खण्ड-अ

प्रत्येक 2

1. सर्वे प्रश्नाः अनिवार्याः (शब्द-सीमा 50 शब्दाः)–

- (i) सांख्यकारिकानुसारेण कति तन्मात्राणि ? के च ते ?
- (ii) इन्द्रियाणि कस्मात् प्रवर्तन्ते ?

BI-238

(1)

AP-497 P.T.O.

- (iii) मातापितृजाः स्थूलदेहाः कथं निवर्तन्ते ?
- (iv) बन्धः कस्मात् भवति ? स च कतिविधः ?
- (v) चित्तवृत्तेः कति भेदाः भवन्ति ? तस्य नामानि लिखत।
- (vi) प्रधानतया योगस्य कति भेदाः ? के च ते ?
- (vii) प्राणायामस्य लक्षणं किम् ?
- (viii) मीमांसादर्शने विधेः कति प्रकाराः ? नामानि अपि लिखत।
- (ix) मीमांसामतेन कानि प्रमाणानि स्वीकृतानि ?
- (x) 'अथातो धर्म जिज्ञासा' अत्र 'अथ' शब्देन किं बोध्यते ?

खण्ड-ब

प्रत्येक 8

नोट :- अधोलिखितेषु पञ्च प्रश्नाः समाधेयाः (शब्द-सीमा 200 शब्दाः) —

2. सांख्यतत्त्वकौमुदी इत्यस्य मंगलाचरणम् लिखित्वा तस्य व्याख्या कुरुत।
3. सांख्यकारिकानुसारेण सृष्टि व्यवस्था प्रतिपादयत।
4. सांख्यतत्त्वकौमुदीनुसारेण गुणानां स्वरूपम् तथा तस्य कार्यं लिखत।
5. योगस्य स्वरूपम् विस्तरेण प्रतिपादयत।
6. समाधेः रूपं दर्शयित्वा तस्य भेदस्य संक्षेपेण वर्णनम् कुरुत।
7. मीमांसा दर्शनस्य परिचयः देयः।
8. भौतिक सर्गः सांख्य दिशा विश्लेषयत।

खण्ड-स

प्रत्येक 20

नोट :- अधोलिखितेषु चतुर्षु प्रश्नेषु कोऽपि द्वौः समाधेयौ (शब्द-सीमा 500 शब्दाः) —

9. सांख्यकारिकानुसारेण करणस्य प्रकाराः लिखित्वा तस्य विस्तारपूर्वकं विवेचनं कुरुत।
10. मीमांसामते कुमारिल प्रभाकर प्रमाणानां पदार्थानां च विश्लेषणं कुरुत।
11. पातञ्जलयोगे कानि अङ्गानि सन्ति ? तस्य विस्तरेण प्रतिपादयत।
12. दुःखत्रयस्य उपपादनं कृत्वा तेषाम् अस्तित्वमुपादयत सांख्यरीत्या।

BI-238

(2)

AP-497